

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De Partibus Orationis - Cod. Lichtenthal 88

Maulbronn (?), [um 1460]

De partibus orationis

[urn:nbn:de:bsz:31-35607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-35607)

A

elgister que pars est. nome que
q significat substacia ad qu
tate ppria ut comū nom q ac
adūt cuiusque spes gen. nūo.

. exre.

figa. cas Cui spei pmitie q anullo alio de
vua t. pmitia que est. que antlo alo deua
tur Derivata q est. que ab alo deruat Cui
qualitatis appellatie qre. naturaliter comu
ne est mltor Cui dicit nāliter. ad differe
tias ppor nom que equote comūa fuit.
Qualitates nom q sūt. Due. que ppa
et appellatia. ppa que est. qui nom soli
rei coueit p appellaco. ut iohanes. Appel
latia q est. que pluibz rebz coueit p ap
pellaco. ut homo lapis

era
+

recipit copaco. ut nō. non recipit qre q
non recipit augmētū nec patit detmētū.
nec est adiectū. Est mobile ut fixū. fixū.
qre q non mouet degne m gen. Est
substām ut adiectū. Substām qre q
p se p stae i constructoe sine adiectio Cui
gms. masculini qre. q pōit ei m declinacoe
unū articulare p nomen quot est hic. Gna
nom quot sūt. quūq. que masculinū femi.
neutrū comue. & omne. masculinū quod
est. cui pōit m declinacoe unū articu
lare p nomen qd est hic. femi quod est. cui

ponit^r in declinatione unum articulare pronomine
quod est hec. neutrum quod est. cui ponit^r in
declinatione unum articulare pronomine ut hoc
Comune quod est. cui ponitur in declinatione
duo articularia pronomina. ut hic et hec. Omne
quod est. cui ponitur in declinatione tria arti-
cularia pronomina. ut hic et hec et hoc. Cuius nomen
singularis. quod singulariter profertur. Quod nomen
quot sunt. Duoque singularis et plus singularis
quis est qui loquitur de uno vel tanquam de uno.
Plus quis est. qui loquitur de pluribus vel tanquam pluribus.
Cuius significatio simplicis. quia non potest dividi indu-
as vel in plures partes intelligibiles prout sensus
capaces. significatio nomen quot sunt. tresque simplex
ut magnus. Composita ut magnanimus. Decompo-
sita ut magnanimitas. Cuius casus. nomenque in
tali casu declinatio reperitur. Casus nomen quot sunt.
Sex. qui nomen genitivi. Dativus utis et ablativus.
Iste quis est qui significat rem suam ut qui
existit. Unde dicitur nomen. anominatio. quod per nomen
magnus. ut iste vocatur Johannes. Genitivus
quis est qui significat rem suam. ut cuius est
aliquid. Unde dicitur genitivi. agnoscendo. quod per nomen
designatio. ut filius patris. ut possessionis. ut
equus eadem. Dativus quis est qui significat
rem suam ut cui aliquid datur. Unde dicitur dative.
Ad dandum. quia per nomen datur. ut do tibi equum.

Actus quis est qui significat rem sua ut in
quam aliquid agit unde dicitur actus ab ac-
cusando quia per eum accusantur ut accuso socium meum.
Actus quis est qui significat rem sua ut qui
uocatur unde dicitur actus. Auocando quia per eum
uocantur ut o iohes rem ut salutantur ut o
barbara salue Ablatio quis est qui significat
rem sua ut aq aliquid auferit unde dicitur ab-
latio ab auferendo quia per eum auferuntur ut aufero
ante caput Cuius declinatio. secunda quia mittit
genus singularem in i. et dicitur et ablatum in o. ut
mige mige mige Declinationes nomini quae
sunt. quae quae prima secunda tertia quarta quinta
que est. que mittit genus singularem in e. et
dicitur sicut me. ut musa muse muse secunda
que est. quae mittit genus singularem in i. et dicitur
in o. ut mige mige mige. Tercia que est. que
mittit genus singularem in is. et dicitur in i.
ut sacerdos sacerdotis sacerdoti Quarta que
est. que mittit genus singularem in uo. et dicitur
sicut ut fructus fructus fructui. Quinta que est. que
mittit genus singularem in ei. et dicitur sicut mei.
Sexta que pars est pronomini (ut spes spei spei
quae quae loco pronomini nouo ponit. et certam
facit personam pronomini quae accidit sex.
que. spes. genit. nunc. figura. et persona cuius
speciei. pronomine quia unum est de octo pronomine

Quare?

nlla

Species pronominum quot sunt. **D**ue que primitia et
deriuata Cuius qualitatis finite et infinitas rem
demonstrat Qualitates pronominum quot sunt. **D**ue.
Que finita et infinita. Finita que est que
finitas rem demonstrat. Infinita que est in
finitas rem demonstrat. Quot sunt pronomia de quibus
fit dubitatio apud Latinos. quidecim Que octo
primitia et septem deriuata. **D**ic octo primi-
tia. ut Ego tu. sui. ille. ipse. iste. huc. is. **D**ic sep-
tem deriuata. ut in eus tuus suus. meus. tuus. no-
stras. et vras. **V**n deriuat ista septem deri-
uata a gto singulari pme persone. qd est mei
ut mis. deriuat in eus. mea. meu. **E**t a gto
pli eiusdem persone quod est nrm ut nr.
deriuat nr. nra nrm. **E**t vnu gentile qd
e nras. **E**t a gto singulari secunde persone qd
est tui ut tis. deriuat tuus. tuatum. **E**t gto pli
eiusdem persone quod e vrm ut vrm. deriuat
vr. vrm vrm. **E**t vnu gentile quod est vras.
Et a gto vtriusq; vnu tertiae persone qd e sui de-
riuat suus sua suu. Quot sunt pronomia hincia
vrm. **Q**uatuor. Que. meus. tu. nras et nr. Quot
sunt nomina hincia scdas declinacois pronois octo.
que. vnus. totus. solus. alius. alter. vllus. vter. quis.
et eoz coposita. Quot ex his hnt vrm tria.
que. vnus. totus. solus. Cuius gms. ois. qz si b9 gmb9
associari pt. **O**nia pronominum quot sunt quinq;.

ma scilicet ut mea. sem ut mea. neutro
 ut meu. comue ut nras. vras. ome. ut ego
 tu sui. Cuius nu. ut in noie. **Quod** pnoim qd
 sut duo qui singularis ut hic. plis ut hy.
Cuius fige simplicitas fige pnoim quot sut.
Que que simplex ut quis. copoita ut quis qd.
Cuius pnoie pme qz oia pnoia sut terciie pso-
 ne pter ego qd est pme et tu quod e scde cu
 eoz obliq. **Personae** pnoim quot sut tres.
 que pma. secuda. terciia. pma q e que de se ipa
 pnoia loquitur. **Quot** sut pme persone. vnu solu
 pmi tm quod est ego cum suis obliquis. **Secuda**
 que e que ad q sermo dirigitur. **Quot** sut pnoia
 scde persone. vnu solu pmi tm e tu. cu suis
 obliquis. **Tercia** que est de qua fit sermo inter
 pmas et secundas psonas. **Quot** sut pnoia
 terciie persone alia oia. **Cuius** casu ut in noie.
Casu pnoim quot se sex que admodu e noim.
Cuius declinacois pme quia mittit gtm sin-
 gularem in i ul in is. et dnm in i ut ego mei
 vel mis michi. **Declinacoes** pnoim quot sut
 quatuor que pma scda terciia qta. pma que
 est q mittit gtm singulare in i ul in is. dnm
 in i ut ego mei ul mis michi. **Quot** sut pnoia
 lit subse. terciia que ego tu sui. **Secda** q est q mit-
 tit gtm singularem in is et dnm in i ut ille
 illius illi. **Quot** sut pnoia lit subse. quinq que.

93

ille ipse iste hic hys. Tercia que est in ma-
 sculino genere & in neutro. mittit genitum singu-
 larem mi & dnm mo. ut meus ut meu
 mei meo. Et in femine mittit genitum sin-
 gularem me et dnm sitr me. ut mea mee
 mee. Quot pronomia hnt sub se quibus que me
 tuus suus me & vr. Quarta que est q mittit
 genitum singulare matris. & dnm in acti ut no-
 stris nraus nraui. Quot pronomia hnt sub se duo.
 gentalia. s. nras et ut nras.

Amo que ps est verbum que. qz cu moio
 et formis et temporibus sine casu agendi
 uel paciendi significatme verbo q accidit.
 octo. Que. Genus tempus modus spes figura coniugatio
 persona cu nudo. Cuius generis acti qz desinit in
 o & pt accipere r sup o & facere ex se passiuu.
 ut amo amor. Genus uoy quot sunt quibus Que.
 actia passua neutra deponencia & comonia.
 Actiu quod est qd desinit in o & pt accipere
 r super o et facere ex se passiuu. ut amo amor
 Passiuu quod est qz desinit in e et pt dimit-
 tere r & redire in suu actiu ut amor amo.
 Neutra quot e. qz desinit in o et no pt accipere
 r sup o nec facere ex se passiuu ut sto auctor
 auct non dicit. Deponens qz est qz desinit in e
 et non pt dimittere r et deponit alteras sig-
 nificacois vis. actiu ut passiuu ut luctor loq

nascor sequor & orior **C**omue qd est quot
 desinit me & no pt dimittere & et pat tam
 actioz quas passioz / n / largior / experior / ue-
 neror / moroz / sculoz / ortor / **C**onmior / am-
 plectoz / tibi sut **C**omua lctor / Et hnd si nu-
 maeo. inter pretor addere des / **C**uius tpiis.
 pntio / quia pno tpus designat **C**epa
 uerboz quot sut. quinq / **C**ue. pno. ptn
 in pfectu / pteritu pfectu. preteritu plusq
 pfectu & futu / pno unde loquit. de re pnti.
 preteritu in pfectu unde loquit. de re in-
 cepta et ^{non du} perfecta. pteritu pfectu unde loquit.
 de re in cepta & iam du pfecta / ptn plus
 quam pfectu in loquit. de re in cepta et iam
 dudum pfecta / futu unde loquit. de re q
 futura est / **C**uius mo. indicati / qz indicatio mo
 dcm e / **C**uodi uoz quot sut. quinq / que. in-
 dicatio / impatius / optatius / **C**onuctiuus / t.
 infinitiuus / **I**ndicatio quis est p que mdi-
 catio **Q**uot tpa ht subse quinq disuncta st
 pno / ptn / impfectu / preteritu / pfectu
 pteritu plusq pfectu / et futu / **I**mpatius qd
 est p q impatius / **Q**uot tpa ht subse duo.
 disuncta q fut. pno. et futuru **Q**uare no
 habet pla / qz ois impatius tendit ad pno.
 ut ad futuru **Q**uare caet pma psona
 in singulari nud. qz nemo s / soli impatius

4
1. presens 4

Quare he ea impli qz se ceteris gnuat op-
tatis quis est per quem optas. Quot sps he
quatuor quicti p m perfectm conuictm pre-
teritu pfectu et plus quam pfectu quicti et
fut m per se. Conuictio quis est qui exigit
sibi aliud verbu aduigi m constructoe. Quot
tpa he quiqz disiuncti sic indicatis quis est
in finitio quis est qui caet certo nuio t certa
p sona. Quot tpa he quatuor Conuicta et vnu
disiuncti sic indicatis. Cuius sps sic in noie.
Spes uero quot sut. Due. Que pmitia ut
lego. Deriuata ut plego. Cuius fige ut in noie.
fige uoy quot sut. tres. Que simp lex ut cu-
plo. Coposita ut concupio. Deco posita ut con-
cupisco. Cuius coniugacois prime qz he a
pductas ante re in m finitio mo ut amare.
Coniugacois uerboru quot sut. quatuor. que.
pma secuda tertia qta. pma que e. que
he a productas an re in m finitio ut amae.
pda que est e. que he e productas an re
in m finitio ut docere. Tercia que e. q. he e
corruptas an re in m finitio mo ut legere.
qta que e. que he i producta an re in m fi-
nitio mo ut audire. Cuius p sone. pme qz
de se ipa loqr p sone uerboru quot sut. tres.
Que pma scda tertia pma que de se ipa lo-
loquitur. pda que e. ad que sermo dirigit.

que e.

Tercia que e de qua fit sermo inter pma
et scda psonas Cuius nra ut in noie et
uerborum quot fut Duo qui singularis
ut lego pluralis ut legimus

Hodie que pars est aduui Quia stat
iuxta suu om et sp mitit tpi uerbo
uice adiecti aduerbio quot accidit tria q
significaco copaco et figura Cuius signifi
cacois tpiis Ada tpiis ut hodie heri ne nup
aliqui olim iam tunc cu du mo semp
Recipit copaco; ut non recipit Quia no re
cipit magis neq; mag Cuius figure q posite
sonde coponit a pronome hoc et a noie dies
coponitur hodie afige aduuior quot fut due

non

du
+

Que simplex ut non composita ut hodie
Egens q pars e participiu Quia
partem capit nois et uerbo recipit
enim a noie gna et casu aduerbo tpa et sig
nificacoes ab utroq; num et figura pta
pio quot accidit sex Que Genus casu tps
significaco nuq; et figura Cuius gnis no
Quia oib; generib; associari pt Cuius pti
cipioz quot fut quatuor que a masculinu
ut hic lectus fem ut hec lecta Neutri ut hoc
lectu Ome ut hic et hec et hoc legens Cuius
casu ut in noie Casu participioz quot st
sex Quibus ut hic et hec et hoc legens

d. r.
ad uerbo

po.
lco.
ew.

p. nro.

gr̄is ut huius legentis. **D**ōs ut huic legenti.
Actō ut hūc et hāc legentem et hoc legēs. **U**t
o legens. **A**blatō ut ab hoc et ab hac et ab hoc
legente ū legenti. **C**uius t̄p̄is p̄ntis. **Q**uia o-
ma p̄ticipia de s̄nencia mans ut m̄ enō
sūt p̄ntis t̄p̄is / m̄ tuō sus ut m̄ xus sūt p̄t-
iti t̄p̄is / m̄ tuō ut m̄ dūs sūt fut̄ temp̄is
Temp̄a p̄ticipior̄ quot sūt / tria / q̄ p̄teses
ut legēs / p̄teritū ut lectō / futurū ut legendō.
Cuius significacōis actiō q̄ ab actiō uerbo ue-
nit quod est lego legis. **S**ignificacōes p̄t-
icipior̄ quot sūt / quāq̄ / que actiō / passiuā /
deponēcia / neutra / et cōmūia. **A**b actiō quot
p̄ticipia ueniūt / duo / q̄ p̄ntis + futurū / ut
legens lectūq̄ a passiuo quot / duo / que p̄ntis
et fut̄ / ut lectō legēdō a neutro quot / duo sic
ab actiō p̄ntis + futurū ut stans staturus a
deponenti quot / tria / q̄ p̄ntis et futurū / ut lo-
quens loquēs. locutō. locutūs. a cōmūi quot
quatuor / que / p̄ntis + p̄teritū et duo fut̄.
ut cōmūans cōmūant̄ / cōmūatur̄ sicut ci-
mīandō. **C**uius nūm̄ / ut in noīe / sicut p̄ticipi-
orū quot sūt / duo / qui / singularis ut legens
pluralis ut legentes. **C**uius fige. ut in no-
mīe figure p̄ticipior̄ quot sūt / due. **Q**ue
s̄mplex ut legens. **C**omposita ut negligēs

1.
B. siglarf

H que pars est coniunctio quae coniungit
 cetera phrasas in oratione. Coniunctio quae
 accidit tria quae potestas figura et
 ordo. Cuius potestatis copulatio. Haec copu-
 lativas ut et etque at atque ac aut. Cuius figura
 ut in nomine figuratae coniunctionis quot sunt
 due. Quae simplex ut nam composita ut
 namque. Cuius ordinis communis quae potest pro-
 mittere subponi in ordine. Ordines con-
 iunctionum quot sunt tres qui propositivus subiunc-
 tivus et communis propositivus quis est qui semper pro-
 ponit et nunquam subiungit in ordine orationis.
 Quot sunt coniunctiones propositivae ordinis qui-
 decim quae at ac aut si uel nec quae si in-
 quom quatenus seu siue neue in sunt propositi-
 tiva. Subiunctiva quis est qui semper subiungit
 et nunquam proponitur. Quot sunt coniunctiones
 subiunctivae ordinis octo quae uene enim quae uero
 quidem aut. Communis quis est qui semper
 potest proponi et subponi in ordine orationis.
 Quot sunt coniunctiones ordinis reliqua pereneo.

In que pars est propositio quae proponit aliis
 partibus in oratione. Propositio quot ac-
 cidit unum quae casus in. Quot casus duo
 qui actus et ablativus. Cui casus servit utriusque
 casus. Quot sunt propositiones utriusque casus deser-
 uientes quatuor quae in sub super et subter

Quoniam actio casui seruit. quoniam ^{motione} meatione designat. ut uado in domum uado in ecclesiam.

Quoniam ablato seruit casui quoniam fixo loco designat. ut sum in domo sum in ecclesia.

Quot sunt propositioes actio casui deseruientes. triginta. ad apud ista. Quot sunt propositioes ablato casui deseruientes quidecim. quae sunt:

Ab abs cum etc. *Item stude libenter etc.*

Heu que pars est in teriectio. Quia est pars orationis significans metis affectum uoce incognita. In teriectio inquit accidit. Inquit quod significatio tunc. Cuius significatio. dolentis quod est in teriectio significans suum significatum per modum de praesenti malo. Sicut qui significat suum significatum per modum de futuro bono. Quid est significatio in teriectio est in teriectio significans per modum spei. gaudij. doloris. uel timoris. Cuius spei. ut in nomine. Cuius figure. simplicis quod non potest diuidi in duas uel in partes in intelligibiles per se sensu capaces. Quot sunt figure in teriectio. Due. Que. Simplex ut heu. Composita ut psycholor.

Es tu scolaris. su/su que pars est. uerbum. quale uerbum anormalum. quot sunt uerba anomala. quatuor. que. su. uolo. etc. et. edo. r.

Unde versus **S**u uolo fero et edo. ^{tot} **s**u h
 anormala credo unde dr. **f**o. **s**u. a greca
 dicitur hemi / mutado. **h**. **m**. **s**. et. **e**. **m**. **u**. et
 deponedo / sic habes **s**u. **E**s tu **s**colaris.
su **Q**uare dicit **s**u et non ita / qz apior
 respō sio est p **s**u q̄ p ita **Q**uid ē **s**u / **S**u est
 uerbu om̄ alioz uerboz **Q**uale ē **s**u.
 ē uerbu substantiu

verbu

Omnis que pars ē nome / quare.
 qz significat substantia cu q̄lita
 te / p̄tia uel om̄u **Q**uid ē nome.
 pars orōnis q̄ uniuersū subiectoz coponit
 seu rerū p̄p̄iaz uel om̄ne distribuit qua
 litate **U**nde dicit nom̄ a notione sue a
 nocione / eo qz suo uocabulo res incognitas
 nobis natas efficiat nisi em̄ nom̄ rei
 scieris / q̄gnico rerū p̄t **C**uius qualitatis.
 q̄ appellatē qz naturaliter om̄ne ē m̄ltorū.
Quid ē qualitas / aptitudo nois signifi
 di re sua discrete ut om̄iter / discrete ut
 arnoldus iohannes **C**om̄it ut homo.
 lapis lignū **U**nde dicit **q**uilitas a q̄li / eo
 qz p̄ qualitatem dinoscim̄ utru no sit
 p̄p̄iu an appellatū **Q**uot sūt qualitates.
 In noie due / q̄ p̄p̄ia et appellatā **Q**ue
 ē p̄p̄ia q̄litas / que vni soli rei queit ut
 iohanes **Q**ue est appellatā / q̄ pluribz

rebus quærit ut homo lapis lignum &
Cōpat non quia non recipit augmentum nec
patitur detrimentum nec est adiectum
Quid est cōpaco / ~~verum~~ ad rem facta collatio.
Unde dicitur cōpaco. **N** cōpando quia per ea
quæ panis agitur. ita quomodo per duo genera
et per duas terminaciones ut hic dominus hec
domina **S**i non quia non potest moveri de genere in
genus de uoce in uocem de significacione
in significacionem Quot modis sunt nomina
mobilia tribus quibus uoce significacione ut
doctus docta uoce et non significacione ut
fundo funda significacione et non uoce ut
pater mater pater frater &c. **C**uius generis
masculini **Q**uia quæ hanc ponit eam de
clinatione unum articulum promittit quod est hic
tantum ut hic dominus **S**i femininum ut hec musa
Si neutrum ut hoc sciant **S**i generis ut
hic et hec sacerdos **S**i oris ut hic et hic et
hoc felix **S**i dubium quia auctoritas nulla
ueterum uocem cogente sub diuiso genere
protulit ut hic autem dies **S**i epithetum quia sub
uno articulo comprehendit utrumque sexum ut
hic passer hec aquila **Q**uid est genus di
stinctio sexus quæ fit per uocem caretem genere non
quod illa uox sit generis sed quod per uocem intelli
gimus **U**nde dicitur genus agnando ut a ge

grece q. e. terra latine / unde nob. cuncta p. ait.
 Cuius n. u. singularis / q. s. m. gulariter p.
 fert. Si plus / q. pluraliter profert. Quid
 e. numerus unitatis collatio ab uno scilicet
 des. ad plura / unde dicitur a numerando
 ut anima pompeyo qui p. m. u. m. m. ap.
 latinos in uenit. Cuius fige. simpliciter q. no.
 p. t. diuidi in duas ut in pl. p. tes intel.
 ligibiles p. ois sensu capaces. Quid est
 figura elemental. q. sideratio p. quam deno.
 scim. utru. nome. sit s. m. simplex an
 apositu. Unde dicitur figura / a fingendo
 ut a figurando. r. aponendo figure. s. m. ge.
 em. h. p. n. e. x. d. i. c. i. m. s. Unde et nos apositi.
 tores luti figulos esse uocam. Cuius casu.
 ni. q. in tali casu declinatio reperit. Quid
 e. casus finalis in flexu uocis a uoce / unde
 dicitur casus / a cadendo / eo q. unus casus cadit
 ab alio tam sensu quam litteratura. Cuius
 declinationis secunde / q. mittit g. m. singula.
 rem in i / et d. m. et ablatu. in o / ut d. n. s.
 d. n. s. Si p. m. e. q. mittit g. m. et d. m. i.
 ae diptongon / id est in e longas ut musa
 mose. Si tertia / q. mittit g. m. in i. s. ut et
 d. m. i. s. ut sacerdos sacerdotis sacerdotis.
 Si quarta / q. mittit g. m. singularis in
 os et d. m. in u. ut fructus fructu. Si quinta

n. u. s.
 +

singulari

Quia mittit gdn et dnm singularem
in ei diuisas syllabas ut spes species. Qd
est declinatio uocis in fine poble quos uariatio
unde dicit declinatio ad declinatio qd per
Ego que pars e pronome. Declinatio
quia ponit loco ppy no
minis et certis significat persona. Quid
e pronomen pars oronis que p vna uoc
substantia accipit finitas qd recipit pso
nas. unde dicit pronome a pro et nom.
eo qd ponit loco nois cuius qlitatis fini
te qd finitas se demonstrat. Quid e qua
litas aptitudo nois significandi rem sua
finite ul in finite. unde dicit qualitas
a quali eo qd p qualitatem dinoscim9
vtru pronomen sit finitu ul in finitu.
Cui9 gms omnis qd dicitur gemibus associat
pt si femi masculini uel neutri qd tale
e cui adheret in constructoe de nu9 et de figa.
ut in noie Cui9 p sone p me qd ipa est res
q de se loquitur. Si secunde qd ipa e res ad qua
sermo dirigitur. Si tercie qd ipa est res de q
fit sermo int pmas et secudas psonas.
Quot sut pronomia p me p sone vnu quod
e ego cu suis obliquis. Quot sut tercie alia
oia sut tercie psonone pter ego quod e
p me p sone et tu quod e secunde p sone cu

eorum obliquis Cuius declinationis prime quod
 mittit genitivum singularem in i vel in is et
 dativum in i ut ego mei vel mihi michi
 Quot sunt pronomia prime declinationis tria
 scilicet ego tu sui Quot sunt secunde quique que
 ille ipse iste hic is quod mittunt genitivos sin-
 gulares in is et dativos in i ut ille illi
 Illi Quot sunt pronomia tercie declinationis
 quique scilicet meus tuus suus noster et vester quod mit-
 tunt genitivos singulares in i et dativos et abla-
 tivos in o ut meus mei meo Quot sunt quarte
 duo gentilia scilicet noster et vester quod mittunt
 genitivos singulares in atis et dativos et ablativos
 in ati ut noster nosteris nostri Quot sunt
 pronomia apud latinos quideam quod octo primitiva
 et septem derivativa Que sunt octo primitiva
 Ego tu sui ille ipse iste hic is Que sunt
 septem derivativa scilicet meus tuus suus noster et
 vester noster Quot sunt nomina habentia secundam
 declinationem pronominis octo Vnus unus et ullus
 vter et nullus solus et alter Totus dativus
 ius genitivo addes alius Namque tenent nomina

+
 vns hnt
 ed voltes

vnsim volk.

illa nomina et eorum
 opposita.

adiunges
 si pda nois

Ago que pars pronominis ista scilicet
 est verbum quod cum modis et formis
 et temporibus sine casu agere aliquid
 aut pati aut neutrum significat Quid est
 verbum pars omnium que principaliter

.i. quod ista pronomia predicta tenent .i. hnt norma .i. secundam declinationem pronominis.
 # Colle vtm. cu fit gto in ius.

e ad inuenta ad significandu agere uel
 pati **U**ndicit' uerbum a uerberando ut au
 eo quod a **U**erbo aere plectroq; lingue uox formet'
Cuius qualitatis / ~~qualitatis~~ qualitas
 q' ~~est~~ requirit' in uerbo diuidit' in mo
 du' et in formas **C**uius mo'i / modicam / qz
 in dicando mo' dictu' e' **Q**uid est modus.
 uaria inclinaco' animi uarias ei' effectus
 demo'strans / **U**nde dicit' modus a modera
 do ut a moderate / eo q' in uno mo' su
 ms' du' in dicando / et in alio du' impo'ns.
Cuius forme' p'fecte / qz p'fecto'p' uerboru'
 regulas seruit' **Q**uid e' forma / ipso'p' uer
 boru' uariaco' **U**nde dicit' formandus / a for
 mado / eo q' nos in formet' ad agnoscen
 du' uerbo'p' proprietates et uarietates.
Cuius conu'gaco'is / p'ime / qz h' e' p' ducta
 ante re' in i'finitio' mo' ut amare **S**i scde.
 qz h' e' p' ducta ante re' in i'finitio' mo'
 ut docere **S**i tercie / qz h' e' co'cepta an
 te in i'finitio' mo' ut legere / **S**i quarte / qz
 h' e' p' ducta ante re' in i'finitio' mo'
 ut audire **Q**uid e' conu'gaco' / q' sequens
 uerbo'p' uariaco' **U**nde dicit' conu'gaco'.
 a conu'gando / qz p' eas conu'gatio' **C**uius g'ns.
 actiu' / qz desinit' mo' / et p'p' accipe' r' sup
 o' / et facere ex se passiu' / ut amio amoe

Si passiuu. qz desinit m. r. et pt dimi
 ttere. r. a. regere. In sui actiuu ut amo
 amo. Si neuti. quia desinit mo. et no
 pt accipe. r. sup o qz si accipet r. no
 eet latinu. ut pto. stoz no dicit. Si depo
 nentis. qz desinit m. r. et no pt dimi
 ttere. si dimittete. latinu no eet. ut
 luctor. lucto no dicit. Si gms. qz desi
 nit m. r. et he vtraq significaco. ta
 actiaz qua passiuaz. ut ctmio. te cmioz
 ate. Quid e geny in uerbo. q proprietaz q
 nascit ex significaco. et ei terminaaco.
 salta o uel de. unde dicit geny. a gnando.
 na actm geny generat ex se passiuu.
 De nu. et figura ut in noie. Cuius tps. pntis.
 qz pns tempus desigt. Quid e tps. moa ut
 moty reru motabilu. unde dicit tps.
 atepando. r. distigendo. eo q acty nros
 tepet uel distiguet. Cuius p. sone. p me. qz
 possu ei aduifere unu phom. q e p me
 p. sone. ut ego. Si stde. ut tu amas. Si ter
 tie. ut ille amat. Quid est p. sone. e raco
 nalis catum in diuidua essencia. unde
 dicit p. sone. a psonado. qz p se sonat et
 se ipm. sonado. de mostat. **stude libent**
Hodie que ps. e adiuu. qz stat iuxta
 suu uerbum. ad eius significaco.

queda

pntis.

ut nata.

em wonug
od lawegnu.

Itz zu solches wörtern ^{adignation.} mit lüge off den syn. vn. off die vor vn
nachgende wörter. ande sint sie nit wol zu tütsehend igitis sind.

nor.
+

declamandaz Quid e aduū. pars orōnis.
q̄ adiecta nomen significat̄ et expla-
nat̄ aut̄ implet̄. Vnde dicitur aduū.
ab ad et verbū et interponit̄. I. ne pōtēt
ēē due dōēs Cui⁹ significatōis. t̄p̄is. Vā. i. die
adūbia t̄p̄is ut hodie. Hec̄i. nūc̄ q̄ determinat̄
verbū vacōe t̄p̄is Copat̄. nō q̄ pauca
aduerbia q̄pant̄ nisi q̄ de scēdit̄ a nōib⁹
adiectis Cui⁹ figure. q̄posite. Vnde q̄pōit̄.
a p̄noie hoc̄. a nōie die et dicit̄ hodie
quasi hoc̄ die Quot̄ sūt aduerbia inter
rogat̄ia locorū. quatuor. q̄. quo. qua. vbi.
et vnde Quid̄ e p̄odet̄ ad quo. huc. illuc.
istuc Qd̄ ad qua. hac. illac. istac Quid̄
ad vbi. hic. illic. istic. Quid̄ ad vnde. huc.
illic. istuc.

Pars que pars. e p̄ticipiū q̄ ca-
pit̄ p̄tem de accidentib⁹ nōis et
vbi. eipit̄ em̄ a nōie q̄nā et cāq̄. a uō
aut̄ t̄p̄a et significatōes. ab utq̄. num.
et figuraz Quid̄ est p̄ticipiū. pars orōnis
ut supra Vnde dicit̄ p̄ticipiū. a nōie
pars partis. et. a uō capio capio cape.
q̄ capit̄ p̄tem de accidentib⁹. nōis et vbi.
Cui⁹ ḡn̄is. Om̄is q̄ om̄e p̄ticipiū desi-
nat̄ in an̄q̄ ul̄ in en̄s e p̄sentis t̄p̄is
et om̄is ḡn̄is Et format̄ a p̄ma p̄sona

pterita imperfecti tēpōris / indicati mōi. q̄ est
 legebas / mutādo bān m. n. s. fit legēs.
 pteritū p̄ticipij in quid desinit. in tuis
 sis ut vus / vnde format̄ ab ultimo sup̄io
 lut lctm lctū + adde. s. fit lctus 2 futurū
 acti in quid desinit. in vus. vnde forma.
 Ab ultio sup̄io lectu adde vus. fit lecturus.
 2 futurū passivū in quid desinit. in dus.
 vnde format̄. agto siu possiti ut legenti
 mutādo tis in dus fit legendus. Cui sig
 nificacōis actualis q̄ venit a verbo
 actio. s. lego Quid ē significacō in p̄ti
 cipio ē idem q̄ gens mōi vnde dicit̄
 significacō / a significādo / q̄ p̄ticipij significacō ut p̄ticipij
 ab activo ut
 passivo ut
Que pars. Cōiunctio quia quingit
 ceteras partes in orōne Quid est
 quictō / pars orōnis ut. in donato vnde di
 cit̄ quictō / a quingendo q̄ p̄ticipij quingim⁹
 ceteras partes
 in loquedo.
 Cui⁹ potestatis. Copulatiō / q̄ copulat
 dcoēs in orōne Cui⁹ ordiō / cōiunctōnis q̄
 p̄ticipij tā p̄pōm quā post pōm in orōe. Quot
 sūt ordines in quictōne. tres / qui / positio.
 subiectio. et. ḡmuis Quot sūt quictōes
 positio ordiō / quidecā / q̄ at. ac. h̄st. aut. si ut
 h̄t. r̄. Quot sūt subiecti ordiō. octo / s̄q̄
 q̄ ne ue. i. Quot sūt quictōes ḡmuis
 ordiō / alie oēs quictōes p̄ter quidecim.

in sit
 ut p̄ticipij
 ab activo ut
 passivo ut
 ceteras partes
 in loquedo.

propositum ordinis et octo subiuncti ordinis Quod
sunt quatuordecim enclitice tres quae quae ne. ue Et
dicuntur enclitice quia inclinantur super se acci-
tuum praedictis syllabis ut diuinitus putatisne dominus

Ad que pars. propositio quae propositio. Creia
alijs partibus in oratione Quid est

propositio pars orationis ut in donato Quo
operatur. ut clarus per clarum Quo mutat. ut
iustus in iustis Quo minuit. ut video.
subvideo Quot sunt propositioes de seruietes
lato casu. triginta scilicet ad apud ut in do-
nato Quot sunt propositioes de seruietes
ablatu casu. Quidemque ab. a. abs etc.

Quot sunt propositioes de seruietes utriusque
casu. quatuor quae in sub. super et subter.

Hec quae pars. interiectio quae in teriac
ceteris partibus in oratione Quid est
interiectio. pars orationis significans mentis
affectum voce in triginta Unde dicitur inter-
iectio. ab inter et iaco iaces iacere quia
interiacet ceteris partibus in oratione Quae sig-
nificatio. dolentis. Da dolentis ut heu

Dominatio de a nominando quae per
eum fit nominis institutio Unde primo loco
ponitur. Demons de a signando quae per
teste persciano videtur a saguinitatis demo-
strat. et sic in isto ostendit quod sit res.

paru rideo

ita in gto au' sit. **U**n scdo loco poit **Da**
 tis adādo dē q' amīc' g'gruit. et q' p' m'
 dīm g'gruitatis sequit' vīdīm amōis.
Un us loco poit **Da**s ab accusando dē.
 q' inimicis g'gruit et seq' dōm q' si suū
 g'tarū teste. n. boeco g'taria g'tarijs
 p'endūt **U**n uytō loco poit. **U**ta uoca
 tōz significat q' p'ocul' extēdit **U**n
 q'nto loco poit' **A**blatis ab auferēdo
 dē et significat accides n. coheres s' dif
 coheres **U**n vltis poit' q' vltis alatinis
 inuēt' est. **U**n dē cas' a ca dēdo q' **U**n
 m' alter' cadit tā sensu q' lēntā m'prie
 aut nō cas' dē q' rect' ē ceti aut obliq'
 dēcūt' eo q' cadat a nō **Q**uid ē cad' in
 noie. declinacō nois in flexō flexio uoc'
 m' diuisas casuū terminacōes. Item quedā
 dēcōes nō hnt n' vnas teriacōnes pōnis
 cāg ut nequas. nefas. cabo. gūmi. frūgi.
 nichili. siml. nauca. **C**opacōis g'do quot
 sūt. **T**res q' posit' q' pati' et suplat' q'.
 posit' octo terminacōib' terminat' mus.
 ut scō. m' a ut scā / m' am ut scm / mer
 ut sacer / m' is ut hūilis / m' es ut diues.
 m' p' ut felix / m' ens ut sapiens **C**opati'
 duob' terminacōib' terminat' mor ut
 scōr / m' us ut sancti' **S**uplat' octo

terminacoib9 triuat. in lim9 ut hūillim9.
 in sim9 ut pessim9. i rim9 ut pulcherrim9.
 in tim9 ut optim9. in nim9 ut mīm9. in
 vim9 ut maxim9. in sim9 ut infim9. in
 em9 ut supm9. **in** **vers9** **copati9** mor
 gms omnis habet. ut **senior** **pater** **femio**
 nusq9 **het** **strenu9** et **dubi9** **pi9** **ardus**
 egregi9. **p** **ma9** **ita** sua formabit **copa**
 tiua. **Aliquando** **suplato** **stat** **sine** **positio**
 et **opatio**. **housim9** **Aliqu** **positi9** et
suplato **stat** **sine** **opatio**. ut **pi9** **p** **ysit9**.
Aliqu **opatio** et **suplato** **stat** **sine** **positio**.
 ut **superior**. **supm9** **in** **ferio** **ifim9** **superior**
 et **inferior** **formant** **apositione** **sup** et **infra**.
n **a** **noie** **supi9** et **inferi9**. **Aliqu** **opatio**
stat **sola** ut **anterior**. **Quia** **noia** **que** **sunt** **p**
declinacois. **Stm** et **dm** **singulare**.
mutu9 **mae** **diplogon**. **Et** **ntm** et **vtm**
plalem **simile**. **Quia** **gna** **in** **ueniunt** **in**
eade9 **declinaco9**. **ma** **scdm** ut **hic** **poeta**.
fem9 ut **hec** **mus9**. **neut9** ut **hoc** **pa**
sa **gme** ut **hec** et **hec** **agricola**. **p** **mi**
sciu ut **agla**. **Duo** **in** **certa** ut **talpa**
dama. **Quia** **noia** **sede** **declinacois** **mittunt**
gtm **singulare**. et **ntm** et **vtm** **plales**
in **productis**. et **in** **ea** **declinaco9** **ferre**
in **ueniunt** **oia** **gna**. **q** **a** **scdm** ut **hic**

q e g mas.

glisteriu. begerung.

magister fem^m ut hec fortis / neutru ut
hoc scilicet / gme ut gnans / parus homo
. 3 bergi. **O**ia noia q^a sut terci^e dedi-
nacōis. mittit g^m singulare i^o is
coceptas / et d^m in j^o productas / et in ea
dednacōe inueniūt^r oia g^ma. **M**asculi^m
ut hic p^r. fem^m ut hec mater. neutru
ut hoc lac. d^mue ut hic et hec sacerdos.
trū g^m ut hic et hec et hoc felix **D**u-
by ut finis. **O**ia noia q^ate dednacōis mitte
g^m singulare in vs p^rductas / et in ea de-
ctiade in uenit^r masculi^m ut hic fructus.
fem^m ut hec manus. neutru in vno casu
singula^m ablato ab hoc cornu q^a i^o in p^rti
dednat^r in terci^a dednacōe. **A**nita dedtia^o
mittit g^m singulare in ei diuisas sillabas.
et d^m similit^r. **Y**nq^a inueniūt^r res. spes.
fides. reges. in certu ut dies et q^a ab ea po-
nūt^r. **E**go que pars / p^rno / vⁿ hoc scis. **O**ia
in loco p^rty nois ponit^r. et certis significat
p^rsonas. **Q**uare inuenta sūt p^rnoia. **I**deo
in ueta sūt p^rnoia. ut p^ripa noia haberet
aptas coptaco^m cu^m oⁱ p^rsona / et ut eet po-
sita in loco nois et abfere^t fastidiu^m lotu^m. **S**untq^a finita
tois. **C**ui⁹ qualitat^r finite s^o d^r p^rno / a^r **r**em d^most^r
pro et no^o eo q^a polt^r loco nois. **Q**uidē
q^alitat^r / aptitudo nois signi^o di^o re sua finite

finita
rem d^most^r

et in finite Quia finitas rem demonstrat.
 Omne pronomen finitum duobus modis est / aut
 demonstrat a belatione Demonstrat quod p
 sente re demonstrat ut hic ego tu ille iste.
 belatione .i. reportatione quod supradictas personas
 reportat ad memorias ut iohannes scrip
 sit Calendarium is et mitologum Cuius generis
 Omnis unde quod omnibus generibus associari potest
 Omnia pronomen quot sunt eadem fere que
 et pronomen Quare dicitur se propter epuzeno
 quod nomen habet pronomen non habet Cuius nomen sim
 gularis Unde Quia singulariter profertur
 Cuius figure Simplicis Unde Quia non potest
 diuidi in duas intelligibiles partes eiusdem
 sensus participes Quid est figura distincta .i. di
 stinctio simplicium et compositorum et figure
 nomen quot sunt Tres Que simplex ut mag
 nis / et composita ut magnanimus / decomposita ut
 magnanimitas / que diuidi potest et decomposita
 que decomposito derivatur ut magnanimitas
 unde de figura a fingendo .i. componendo et fingere
 enim componere dicitur / unde componitores luti figure
 loci uocantur Cuius persone prime Quare Quia illa
 est que loquitur Quid est persona rationalis sub
 stancia et individua natura Unde persona
 a personando .i. aliquo eo quod perse sonum faciat.
 Quot sunt pronomen que habent unum casum / unum.

//
 si dicitur mimictas.
 no. figura decomposita
 applicatur subcomposita

+
 a loquendo.

Que vnu primitiuu ^{tu} et tria deriuatia.
 ms nr et utas. Quot sut pnoia de q' b'g
 nlla dubitaco fit apud latinos. Quidecim.
 Que octo primitia et septez deriuatia. Que
 sut primitia. Tria pme decliacois. Ut ego
 tu sui. et quinq' scde declia. ^{ut} ille ipse te
 hic. ^{is} is. q's. Quare dicunt primitia. Quia
 hinc sua ex se no aliunde i posticoez. Que
 sut septē deriuatia. Quinq' terciē declia.
 ms tuus. su' nr. vester. et duo iuy' declia.
 neas utas. Quare dicunt deriuatia. Quia no
 hinc ex se erigunt. s' alijs doctioib' ^{ab} aq' b'g.
 Agto singulari pme declia. et pme p'one
 q' e' mei ut mis. deriuat' ms mea meū.
 Agto plu eiusde' p'one q' e' nrū ut nrū.
 deriuat' nr' nra nrū et vnu gentile nrab' ^{nrat'} nrat'.
 Itē agto singulari scde p'one q' e' tui ut
 tu. deriuat' tu. a. u. Et agto plu eiusde'
 p'one. q' e' vrm. deriuat' vr' vta vrm. et
 vnu gentile q' e' utas. et agto vtri' v'
 nu' terciē p'one q' e' sui. deriuat' su. a. u.
 Cui' decliaco' pme. ^{nr} Quia mittit
 gtm et dcm in 3. et actm et ablatm in
 e. ut ego mei ut mis michi me a me.
 Decliacoes p'nom quot sut. Quatuor. q.
 pma. y. u. uū. Quot sut pnoia pme
 declia. Tria. q. Ego tu sui. et eoz' obliq'

Quot sunt pronomen secunde declinationis? Quia q.
 ille. ipse. iste. hic. is. quis. hic. huius. huic.
 q. in fine assumptum. c. ad differentiam huius
 q. e. in teriectiois et uox amplexatus. Quot
 sunt pronomen tercie declinationis? Quia. Que.
 meus. tuus. suus. noster. vester. q. mittuntur genitum
 et dantur in obliquo. ut meus mei meo. et sic
 decem. Quot sunt pronomen iuste declinationis duo.
 Que. Que. mittuntur genitum et dantur in i. ut
 nostras nostris. vestras. vestris. tu.

+
 118

Alio que pars / verbum / **Verbum** / Quia
 cum modis et formis et temporibus
 sine casu. inflectitur / Verbum
 quod est pars orationis. que cum modis et
 formis et temporibus sine casu agendi
 vel patiendi significatio est / **Verbum** dicitur
 verbum / auerberando. eo quod quod verberato
 aere plectitur ligive formetur uox / Quod est
 proprium verbi. actiones et passiones signifi-
 catione. cum modis et formis et temporibus sine
 casu / Cuius modi / **Indicativum** / **Indicativum** / Quia
 per hunc modum aliquid indicatur / **Indicativum** / Si
 est imperati. Quia per hunc modum aliquid
 imperari solet / **Imperativum** / **Imperativum** / Quia per hunc
 modum aliquid optari solet / **Optativum** / **Optativum** / Si est
 quicquid. Quia per hunc modum aliquid quicquid solet.
Imperativum / Quia infinitas res demonstrat.

Impersonalis Quia in certis re demonstrat
 et impersonalis de Quia certis persona ho
 recipit. ut legitur impersonalium uerborum alia
 requirit deum tamen alia actum tamen. Alia actum
 cum gesto tamen ut libz mulier m. accidit m. dicit
 m. actum tamen ut iuuat me. delctat me.
 deo me. oportet me. Actum tamen cum gesto. ut
 miset me illis rei. pudz me illis rei.
 tedet ut piget me illis rei. peitz me
 illis rei. m. versus Euenit. accidit. et licz.
 libz et plag. atqz dicitur. uacat. h. c. soli dicitur
 dicitur qd gaudere uiuat deo et delctat. opo
 tet. peitz et miset. tedet. piget. et pudet.
 ista accusatio uiguit cum gestis. Notandum e
 qd oia gerundia a vis actiuis et in mibus
 descendencia. tam actiues qz passioes. ut
 causa docendi uerqz. i. ut doctas uel doceat.
 ut e alibi. Inquedo do' captiuitate syon.
 i. du' quertet do' cap. sy. ul' passue
 intelligit. du' quertet captiuitate syon
 Eade regla de supinis habenda e. ut specta
 tu uenit. nec no' spectet et ipi. Que
 uersu sic qstue. Spectatu uenit. i. alios
 spectat et ut ipi spectet ab alijs Geru
 dia ul' gerundia sunt. qdas dcoes q geru
 signata uerborum suoz. Gerundia dicuntur
 a gerendo gerunt. In. sub tra actiui sensu

significat.

frigidus i pratt. catando. i. incatando. rupit anguis. i. serpens.
i. ut incantet. ab aliq. rupi angis

etia /

hnt

queda

passiu sic dicit virgilius **F**rigida in p[er]
cathudo rupit anguis. i. ut. catet ab
aliq. rupit anguis. h[ec] e[st] actiuu sensu
ut catado promiisti illas rem. i. diu
cataves promiisti illas rem. Dicunt etia
participalia participijs similia futi
t[er]m[in]i passiu verbi. Quid distat u[er]u
dia et participia Gerudia et pticipia
q[ue] h[ab]ent eandem terminacoem. i. h[ab]ent distat. q[ue] ge
rudia in eadem uoce diuerso[rum] gener[um]
possunt ee et diuisi nu[m]er[um] et seruat[ur] eunde
casu q[uo]d v[er]u[m] aq[ue] nascunt[ur] Quo diu[er]so[rum]
gener[um] ut legedo paginas foliu[m]. virgiliu[m]
p[er]ficio Quo diuersi nu[m]er[um] ut causa legendi
libros veni p[er]ticipio u[er]u[m] cu[m] suis g[en]i
bus et nu[m]er[um] et casibus iungit[ur] a masculi
cu[m] masculo femi[n]a cu[m] femio neutru[m] cu[m] neutro
singularis cu[m] singulari g[en]it[us] cu[m] g[en]it[us] ut cu[m]
legendi libri. legende pagine. legendi filij.
venio d[omi]no c[on] d[omi]no. ut legendo lib[er]o accusato
e[st] actio ut legendu[m] lib[er]o uenio / duo Gerudia
q[ue] adhuc e[st]at q[ue] h[ab]ent significati[on]e[m] locu[m] v[er]u[m].
qua[m] ut q[ue] p[er] g[en]it[us] lectu[m] u[er]u[m] adlectone[m] v[er]u[m]
v[er]u[m] lectu[m] u[er]u[m] delctoe Quid sunt modi. Diu[er]se
indicacoes. uarios affus uoce de monstrates.
v[er]u[m] de modo / a moderado siue mouendo
q[uo]d v[er]u[m] mouet[ur] maliu[m] Cui[us] forme p[er]fecte.

Quare / Quia perfectam rem de modo stat / 2 fo
 me uoz. quot sunt / Quatuor / Que perfecta
 meditativa. frequentativa. inchoativa. perfecta q
 e / Que perfectioez actus significat / 7 desi
 nit in o ut mor / 7 antlo formati. ut lego
 legor / Que e meditativa / Que meditatioez
 actus significat / 7 desinit in rio. ut leturio.
 Quid est ppiu meditatie forme / Desine in
 rio et esse qite / Diugacois / et formati ab
 ultimo mbro supini / r / l / t / m. letu. addita rio
 fit leturio. i. meditator legere / Que est frequ
 tativa forma / Que frequentiaz actus signi
 ficat / et desinit in to. l / m / p. ut. m / vo et e
 pme diugacois / et formati ab ultimo mbro
 supini. l / t / m. letu. u. ~~mitato~~ ~~manus~~ m / i / addita
 to fit letito. i. frequenter lego / Que e inchoativa
 forma / Que inchoatioez uel inceptoz signi
 ficat / 7 desinit in sco. et e sede diugacois / 7 for
 mat / a / s / e / d / a / p / s / o / n / a / i / n / d / i / c / a / t / i / m / o / i / ut ferues.
 ferues. ad dedo sco fit feruesco. i. ferue inci
 pio / Verba inchoativa caent pteritis. et su
 p / m / s / mut pteritiu a pmitis / Quia diugacois.
 bme / vñ / Quia he a pducta an ve in i fini
 tio mo. ut amae. Si est sede / Quia he a pro
 ducta an ve in i finitio mo. ut docere / Si te
 ay / Quia he. e. cocepta an ve i infinitiuo
 m. ut lego / Si qra / Quia he i pducta an ve

+ mutato

+ ut feruiq
q n e i v s a

in in finitio mo^o ut audire Quid e^o iugatio.
 Cōsequē^o vōz dectā / vñ dē iugatio / a iugedo.
 eo quod multa regla vba sub vna ueluti sub vno
 iugo iugati et vtrūq^{ue} Cui⁹ g^o m^o / actiuū / vñ.
 Quia desinit in o / et p^t accipe r sup o / et facē
 ex se passiuū Si e^o passiuū / Quia desinit
 in r / et p^t deponere r et redire in actiuū Si
 e^o neut^o. Quia desinit in o / r nō p^t accipere
 et facē ex se passiuū Si e^o deponēs Quia
 desinit in r et nō p^t deponere r / illaz solā
 significacōz h^o nō / vel sic. Quia deponit vna sig-
 nificacōz / et alterā tenet. f. actiuū ut passiuū
 ut loquor lucto. nescor sequor. et otior. Cōmūe
 q^o e^o / q^o desinit in r / et nō p^t dimittē r. et sig^o
 tā actōz quā passioz v. v. laegior. expio. venior.
 amoroz / ostior / ortoz / cūmor / amplector / tū sint
 omnia lator / et bñ si nūes. in terptoz addere
 deb^o Si e^o neut^o passiuū. Quia neutrale et pas-
 siuaz significacōz h^o. Si e^o d^o mūis / Quia sub vna
 teriacōe actionē et passioz significat Quid e^o
 gen^o in vbo. actionis et passionis significacō.
 qua g^o g^o t^o m^o an vñ sit actm an passiuū.
 an neutle. an deponēs an Cui⁹ nūi / Singu-
 laris. vñ / Quia single p^t fert^o Cui⁹ sig^o. Sim-
 plicis vñ. Quia nō p^t diuidi. 2 sig^o verbor^o
 quot sup Tres / Que / Simplex ut cupio. D^o po-
 sita ut d^o cupio / de^o posita ut d^o cupisco Cui⁹

+
 Ich vff sag ad
 vff springe,

omne

• tempus presentis. **¶** Quia presentis temporis actum demonstrat. Quid est tempus. Tempus est inspectio presentium, recordatio praeteritorum, expectatio futurorum. **¶** Unde de tempore. Tempora dicuntur attempando, in uero autem sunt tempora distinctioes actuum nostrorum, quia quae quae facimus aut in presenti facimus, aut in praeterito facimus, aut in futuro facimus. presentis tempus dicitur, quia praesente actu uel passionem designat. Verbi gratia. Quid tu facis? lego. Quid patis? legor. **¶** Item in praesenti imperfectum actum designat. ut quae faciebas? Heu! uersu legebas. quoniam me uocabas. Praeteritum perfectum tempus uel actionem designat. ut quae fecisti? semper legi praeteritum plusquamperfectum tempus dicitur quod actus nostra in ueterastis. ut quae faceras in puericia tua? legem. futurum tempus dicitur quia futurum tempus est actio designat. ut quae facias? legam. **¶** Quis personae? primum. Quare? Quia ipsa est quae loquitur et per se ipsam loquitur. Si est secunda? Quia ipsa est ad quam sermo dirigitur et ad quam prima loquitur. Si tertia? Quia ipsa est quae nec loquitur nec ad se directum sermone recipit. Sed est illa de qua prima loquitur. Et omne uerbum desinens in t. est tertiae personae. Et omnia uerba actia uel neutri primum diuisa faciunt primum manant ut amo amos amant. **¶** Praeter quod dea creper. as. vi. dono. as. at. do. das. dedi. mico. as. vi. Iuuo. as. vi. sto. as. ti. plico. as. vi. frico. as. vi. sono. as. vi. neco. as. vi. uero. as. vi. seco. as. vi. **¶** *33 sonant* *launt*

primum

40 creper
manant

+
+

falsum est. quia in uerbo s. dono sono. neco. cubo. lauo. faciunt praeteritum manant. lepo. et quae dicitur. quoniam ecce inimici tui sonauerunt

cubo. as. vi. tono. as. vi. lauo. as. vi. pter do.
 as. et sto q̄ duplicat̄ in p̄tibus. Oia v̄a neut̄
 facūde singulorū q̄ faciūt p̄tita i vi t̄ent
 sup̄is p̄t̄ v̄yē caeo doleo cales noceo patet

Rodie q̄ p̄s / ad v̄um / v̄n / valeo placeo
 hoc scis / Quia iuxta verbū p̄oit̄ ad ex-
 planādā ei⁹ significōz / vt qz adnectit̄ uō t̄
 sine eo p̄f̄az significōz nō h̄t / Cur i uetū
 ē ad v̄um / Quia v̄m tm̄ actioz uel passioz
 p̄se significat. Ad v̄ū aū adiectū v̄o / q̄litate
 det̄māt̄ actiois / vt v̄n scribit docte legit / Quot
 mōis deuiat̄ ad v̄a a noib⁹ / Trib⁹ / Quib⁹ sensu
 et l̄atā / vt a noie iij^{or} deuiat̄ quat̄ ad v̄um.
 l̄atura et n̄ sensu / ut a noie mod⁹ deuiat̄ n̄
 ad v̄um / Sensu et nō l̄atā. vt a noie v̄n^o de-
 uiat̄ sem̄t ad v̄ū / Cui⁹ significōis / T̄pis / Da
 t̄pis / vt hodie m̄terdū. Quid ē da t̄pis. i. dic
 michi ad v̄ā t̄p̄c de signāā / ut hodie n̄c et
 sic d̄ cetis h̄capit̄ d̄ p̄atōz an nō / Nō / Quae.
 qz ei⁹ significō nec auge^r nec minui p̄t̄.
 Cui⁹ figē / q̄posite / v̄n d̄p̄oit̄. A p̄ noie h̄^o et
 a noie dies / Quot sūt figē in ad v̄ū / Tres.
 Que / simplex vt diu. q̄ p̄sita ut hodie. de d̄po-
 sita ut efficacit̄. Quot sūt sp̄es localū ad v̄ū
 v̄m r̄ū uij^{or} / Que / in loco / de loco / ad locū / per
 locū / Hec h̄nt suas m̄teogacōes q̄. v̄bi. v̄m.
 qua / v̄bi m̄teogacōm ē i loco. ut v̄bi morat̄.

• magister. hic. illic. istic. ibi. intus. vñ in teo
 gtm e' de loco | ut vñ veit mge. hic. illic. istic.
 inde Quo. mtoqatm e' ad locu. ut q' veit mge.
 • Huc. illuc. isto. illo. foras Qua mtoqatm e'
 p' locu. ut q' trñsiuit in pator. hac. illac. istac.
 Sciendu est q' ppria noia ciuitate si prime
 ul sede de diaconis sue gto quid casu pro-
 aduerbio in loco accipiunt ut rome vel sa-
 veta su accusato u' cau ad loc' cultuq' de-
 sit ut roma uel taretu uel cartagine uel
 athenas triseo p'iaut tēcie de dia' sit abla-
 tio tā in loco q' de loco et per locu ut carta-
 ginez su cartagine veis ut triseo versus roma
 • **E**ges q' pars p'cipit Quae Quia
 parte capit nomis et vi p'cipiu
 quid e' pars oronis Que p'uo acci-
 pit ex q' format. Et mēs ei' significatoz.
 hns similitudies nom gna et casu Car inue-
 tu e' p'cipiu Ideo e' in uetu p'cipiu in no.
 • ut ponat p' alioz ubo sine copula et sine
 noie Comodi. n. de soctes leges disputat.
 q' soctes legit & disputat Cui' gms. Ois
 Quae Quia oia p'cipia in ens ul in ans
 de sinēcia sue tps pntt & ois gms excep-
 tis par es & pregnas Cui' casu nā. Q-
 ve. q' in eo cau de dia'do xpit' Scē dum
 e' q' iueiūt queda p'cipia quoz vā nō

nicht est.
p' nichilo.

ut breui'
+

ut

fut i usu ut vgnat9 iuvat9 cenat9 laborat9
 fut et qdas verba participioꝝ forma hēnaa.
 tpe tr caencia. s magis noia esse oñdūt. vt
 galeat9 palliat9 littat9 et ceta / participiū. n.
 no sp mdeuacōe nōcē eit. Cui9 signifi-
 cō / Actie / Quae / qz ab actio uo descendit.
 A q uo lego. legis. q facit ptm pfectu
 legi. Quid e significacō participij / qdō
 significandi vtrū sit participiū ab actiuo
 uel passiuo / ut deponenti ut neutri uel
 dmut uo descendens. Nōd q quotlibz in-
 diuisibile dē in finitū qz nō hē tmiūm
 nē pnci9 nē mediū neqz finē cū n sit
 extēsu exq e indiuisibile & sic dē in fin-
 finitū qū nullo mō finitū. Illuc dāe / illic
 hēe / illuc volumē. Istac qstac qstia oia id
 dāim qstuc da hēe / sūt aduā loci .i. motioꝝ locoꝝ
 significācia / illo aduerbiū loci .i. ad illū locū.
 ymo swar oder werlich / An .i. pot9 ad uerbiū
 eligedi / Itē qn p certe ad vñ affirmādi rē / An
 ymo .i. certe pot9 / Quisq .i. ad q loc9 / Et Qd
 qd weldher Quicūqz idē / quis nā wer ist der
 q spia ymādes / nequis dē / Eme oder ymat
Sunt quedā noia sep singulaia nata
 ut usu. Nata ut omnia ppria vt caia
 Roma Italia / usu q singltē pfa edidit / vsq
 vt sanguis puluis / Sciendū q e q noia me-

not

